

HOOFDSTUK 3 - Van Jozua tot en met de ballingschap

Inleiding

Hoewel ik echt van plan was er niet zo'n lang verhaal van te maken, is het me niet gelukt. Dit gedeelte beslaat ook de meeste tekst in de bijbel. Ik wist ook niet wat ik dan zou moeten weg laten. Hopelijk ziet iedereen het wel zitten om deze informatie door te nemen.

Deze geschiedenis van het volk van God, die in verschillende bijbelboeken beschreven wordt, beslaat een tijd van ruim 600 jaar.

In de historische bijbelboeken (Jozua, Richteren, Ruth, 1 en 2 Samuël, 1 en 2 Koningen, 1 en 2 Kronieken) staan beschrijvingen van gebeurtenissen in een bepaald deel van het land Kanaän terwijl het volk Israël daar woont. Enkele geschiedenissen uit de verschillende boeken overlappen elkaar of spelen in dezelfde tijd maar in een ander deel van het land. Vandaar dat het wel handig is om het boekje Wegwijs in de Bijbel erbij te houden.

De ballingschap van het noordelijk deel van het volk (noemen we ook wel het 10-stammenrijk Israël) vindt ruim 120 jaar eerder plaats dan de ballingschap van het zuidelijke deel (noemen we ook wel het 2-stammenrijk Juda). Tijdens de ballingschap van het volk is God duidelijk nog steeds aanwezig. In een deel van het bijbelboek Daniël wordt ook historie beschreven. Het boek Ester beschrijft een geschiedenis wanneer een overblijfsels van Gods volk al weer terug kan keren naar Jeruzalem.

Verder bevat de bijbel ook nog een aantal boeken van profeten. Profeten zijn mensen die van God een boodschap door geven. Vaak roepen ze op tot terugkeer naar Gods goede wetten. Een aantal profeten moesten ook sommige profetieën uitbeelden. Denk aan Hosea.

Tenslotte zijn er nog de wijsheidsboeken (Job, Spreuken en Prediker) en de poëtische bundels (Hooglied en Psalmen) In het boekje Wegwijs in de bijbel kun je daar ook iets over lezen.

Historisch Overzicht

Jozua

Jozua is de opvolger van Mozes. Onder zijn leiding trekt het volk, door Gods kracht Kanaän binnen. We lezen dat in drie grote veldslagen het land veroverd wordt, en hoe het vervolgens onder het volk verdeeld wordt.

In Jozua 1 komt God met het bevel voor de mobilisatie. Hij geeft daarbij weer een belofte en waarschuwing. De belofte is dat God al het gebied geeft aan het volk, Hij noemt ook de grenzen. De waarschuwing is: handel naar de geboden van de wet van Mozes.

In Jozua 2 worden twee verkenners er op uit gestuurd. Zij moeten later via Rachab uit de stad Jericho vluchten. *Rachab* laat zo zien dat ze, ook al komt ze uit een ander volk, God vertrouwt. Zij heeft gehoord van die machtige God die zoveel wonderen heeft gedaan en ze wil daar bij horen. *God beloont haar, zie ook Hebr. 11:31.*

Jozua 3 en 4 laten de doortocht door de Jordaan zien.

Jozua 5 vertelt van de besnijdenis van het volk. Want het is belangrijk dat ze weten dat ze als Gods volk dit land krijgen en niet omdat ze zo geweldig sterk zijn of zo.

In Jozua 6-9 vallen de stad *Jericho* en *Ai* en probeert de stad *Gibeon* met een list niet verwoest te worden. In de verhalen wordt weer duidelijk dat Gods macht groot is en dat je dan God ook de eer moet geven.

Vervolgens wordt in Jozua 10-13 verteld van de verovering van Zuid-Kanaän en Noord-Kanaän.

In Jozua 14-22 wordt het land verdeeld onder de 12 stammen van het volk Israël en mogen de stam van Ruben, Gad en de halve stam Manasse hun stuk land aan de oostkant van de Jordaan opzoeken, waar hun vrouwen en kinderen al waren gebleven.

Tenslotte neemt Jozua afscheid en houdt het volk voor dat zij God mogen danken voor alles en dat dit ook uit hun leven moet blijken.

Richteren

Het boek Richteren gaat over de tijd na het overlijden van Jozua. In hoofdstuk 1 gaat de strijd om het bezit nog even door. Daarna treden er in Israël richters op: *militaire leiders* die de vijanden verslaan en het volk terug proberen te brengen naar God.

De laatste 5 hoofdstukken van dit bijbelboek beschrijven waarschijnlijk een situatie aan het begin van de richtertijd. Het geeft niet echt een rooskleurige tijd aan. Er wordt een tijd getoond, waaruit blijkt dat leven naar Gods goede wetten een groot probleem blijkt. Jozua had Mozes opgevolgd, maar Jozua heeft niet een opvolger.

Het volk is nu in het door God beloofde land. Ze moeten nu als mondig volk laten zien dat ze het verbond met God willen houden. Alles daarvoor is aanwezig: eigen land en nationale onafhankelijkheid, goede leefregels, een regering door familieoudsten en een heiligdom in Silo. God is hun koning (*een theocratie*). Maar het lijkt al gauw nergens op. In het eerste verhaal (Richteren 17 en 18) wordt verteld van de stam Dan. Na een vreemde gebeurtenis rond een eigen godshuis zijn ze op zoek gegaan naar een nieuw woongebied. Daar gaan ze weer op een eigen manier God dienen. (Later in de tijd van koning Jerobeam stelt deze koning ook in Dan een verkeerde dienst voor God in.) Het tweede verhaal (Richteren 19-21) is een gruwelijk verhaal over de stam Benjamin.

Vanaf Richteren 3 komen er heel wat militaire leiders met Gods kracht het volk helpen en herinneren aan Gods verbond.

Otniël (jongere broer van Kaleb die samen met Jozua verspieder was van het land in de tijd van Mozes) verslaat de koning van Aram en het volk heeft 30 jaar rust.

Ook bij richter *Ehud* verloopt het zo, hij vermoordt de koning van Moab.

Samgar verslaat de Filistijnen en ondertussen moeten *Barak* en *Debora* optreden tegen *Jabin*, een Kanaänitische koning. Deze koning heeft een belangrijke militaire leider namelijk *Sisera*. Door de profetes *Debora* krijgt *Barak* bevel om tegen deze legeraanvoerder op te trekken, maar hij wil *Debora* mee hebben. *Debora* voorspelt *Barak* dan dat *Sisera* door een vrouw verslagen zal worden. Zij beschrijft in Richteren 5 in een gedicht deze gebeurtenis en dit staat bekend als de lofzang van *Debora*.

Gideon bindt de strijd aan met de Midianieten. Dit is in een tijd waarin de bendes van de Midianieten steeds het land van het volk Israël invallen en de oogst stelen. Wanneer je het verhaal van *Gideon* leest, merk je dat het volk weer afgoden dienden en dat ze bang waren. *Gideon* krijgt de kracht van Gods Geest om zonder angst op te treden. Helaas vervalft *Gideon* later in een eigen manier om God te dienen en dat zien we terug in *Abimelech*, zijn zoon. In

Richteren 9 staat dan een parabel met de bedoeling om aan Abimelech te laten zien hoe gruwelijk hij gehandeld heeft en dat God wel zal straffen.

Eerst treden dan nog *Tola* en *Jair* op. We weten verder daar niet zo veel van.

Dan wordt *Jefta* (een soort roversleider) door God geroepen om de Ammonieten te bestrijden. (Richteren 10 en 11) Omdat Jefta een soort gelofte doet voor God moet hij zijn enige dochter aan God afstaan. Ook ontstaat er een soort burgeroorlog tussen de Efraïmieten en de volgelingen van Jefta. Dit betekent de dood van 42000 man uit Efraïm.

Voor en tijdens *Simson* (Richteren 13-16) treden nog drie richters op: *Ebsan*, *Elon* en *Abdon*. (Richteren 12:8-15) Simson wordt op een heel andere manier een richter. Hij wordt voor zijn geboorte al geroepen door God. Hij dient de God van Israël niet op de juiste manier, maar toch gebruikt God ook zulke mensen om verder te gaan met zijn volk. Voor ons misschien onbegrijpelijk maar ook leerzaam.

Ruth

Hoewel het boek *Ruth* zich afspeelt in de tijd van de richters, vertelt het niet over oorlog en geweld. Dit kleine boekje laat zien dat er in die chaotische tijd nog plaats was voor geloof en liefde. Elimelech en Noömi en hun twee zonen gaan vanwege een hongersnood in Moab wonen. De jongens trouwen daar met *Moabitische* meisjes. Na verloop van tijd overlijden Noömi's man en zonen. Noömi keert dan terug naar Israël. Ruth, een van haar schoondochters, besluit met Noömi mee te gaan. Ze wil ook de God van Israël gaan dienen. In Israël trouwt ze met een familielid van Noömi en krijgt een zoon. *Uit deze familie wordt later David geboren, een van Israëls bekendste koningen. En eeuwen later wordt uit dit geslacht Jezus geboren. God laat zien dat hij ondanks al het goddeloze gedrag van zijn volk toch bezig is met zijn plan. Hij houdt zich aan zijn belofte.*

1 Samuël

Samuël is de laatste richter van Israël. Hij begint met zijn taak in een tijd waarin de geestelijke leiders (priesters) het niet zo nauw nemen met de regels van God. Samuël komt als kleine jongen in dienst van de priesters. Hij ziet veel van de misstanden. God laat hem weten dat hij het is die het volk weer de toekomst moet laten zien met een leven met God.

In Samuël 8 wordt verteld dat de zonen van Samuël hun positie verkeerd gebruiken en daarom wil het volk een koning. Dat ze daarmee te kennen geven God niet als hun Koning te zien, doet Samuël en God verdriet. Toch gebruikt God die koningen uiteindelijk wel in zijn Verlossingsplan. Eerst wordt *Saul* als koning aangesteld en Samuël maakt hem duidelijk dat God het is die hem deze positie geeft. Daarom is het nog eens van extra belang dat Saul het goede voorbeeld geeft. Helaas kan Saul daar niet mee omgaan. Hij wil een machthebber zijn zoals in de omliggende landen. In 1 Samuël 15:10 geeft God aan dat Hij er spijt van heeft dat Hij Saul koning gemaakt heeft. God heeft er verdriet van en vraagt Samuël om vervolgens David als toekomstige koning aan te wijzen. Het eerste boek van Samuël eindigt dan ook met de dood van Saul.

2 Samuël

In dit boek wordt geschreven over de regeringsperiode van *David* als opvolger van Saul. Koning David brengt uiteindelijk na veel strijd rust in het land. Hij kiest *Jeruzalem* als residentiestad. *David leeft als een man waarin duidelijk de liefde en dankbaarheid voor God tot uiting komen.* Veel *Psalmen* zijn afkomstig van deze koning en hij bezingt daarin zijn vertrouwen op God. God heeft deze man veel mogelijkheden gegeven. Hij was sterk, vlug en moedig (Psalm 18:33-35) Hij

was een dichter en muzikant, hij was een bendevoorman en wist hoe hij ruwe mannen in toom kon houden. Hij was een organisator en in zijn genialiteit verviel hij ook wel in uitersten: hij was streng en zachtmoedig, laks tegenover zijn zonen en soms zwaar zondigend. Maar ook kende hij diepe berouw en was hij vroom. David moeten we dus niet als een soort supermens zien. Er staan verhalen in dit boek waaruit blijkt, dat hij soms zijn eigen wegen ging. (2 Samuël 11 en 12, het verhaal rond Batseba) Ook had David grote problemen binnen zijn familie. (2 Samuël 13-18) Toch zegent God hem. David heeft van Israël een staat gemaakt waarin niet meer de afzonderlijke stammen elkaar betwisten. Hij heeft de rechtspraak en de dienst aan God goed geregeld. (1 Kronieken 23-27) *En hij mag zelfs een stamvader zijn van de Verlosser, Jezus.*

1 Koningen

Tenslotte sterft David en volgt zijn zoon *Salomo* hem op. Salomo staat bekend als vredevorst. *God verschijnt aan Salomo (1 Kon.3 en 2 Kron. 1) en geeft hem veel wijsheid.* De boeken *Spreuken* en *Prediker*, waarin de kijk op het leven doordacht wordt en gezet wordt in het licht van God de Schepper, zijn waarschijnlijk voor een groot deel van koning Salomo afkomstig. Het boek *Hooglied* heeft deze koning ook geschreven en beschrijft op dichterlijke manier Gods geweldige gave van de liefde en de seksualiteit. Daardoor kan Salomo uitgroeien tot een internationaal bekende bewindsman. Hij heerst vanaf de rivier de Eufraat tot het land Egypte en beheerst de volken Edom, Moab, Ammon en Aram. *Hij bouwt een tempel voor God.* (1 Koningen 5-8 en 2 Kron. 5-7) Daarna komt de koningin van Scheba op bezoek. (1 Kon. 10 en 2 Kron. 9) Tenslotte vervalt Salomo toch in hebzucht. *Onder invloed van zijn vele buitenlandse vrouwen die hun eigen godsdienst meenamen, leeft hij weelderig en legt het volk zware belastingen op om het te kunnen bekostigen.* Wanneer Salomo oud geworden is, laat hij zich verleiden om met zijn vrouwen zich te buigen voor Astarte (godin van Sidoniërs) of voor Moloch (god van Ammon) of voor een van de andere goden. God moet verdriet gehad hebben over dit verval.

Stierf David met een blij vooruitzicht dat het volk van God gezegend was door God, Salomo sterft met het besef dat er veel onenigheid tussen het volk is. Daarom wordt David meer als voorbeeld gesteld dan Salomo.

Wanneer Salomo sterft, wordt zijn zoon *Rehabeam* koning. De mensen uit het noorden van het land weigeren echter om hem als koning te beschouwen. Ze kiezen een andere man uit om over hen te heersen: *Jerobeam*.

Splitsing van het rijk

Vanaf 1 Kon. 11 zien we grote problemen ontstaan tussen de *tien noordelijke* stammen en de *twee zuidelijke* stammen. God gebruikt Jerobeam om de straf over het koningshuis van Salomo te bewerkstelligen. God belooft Jerobeam te zegenen wanneer hij goed luistert naar God. Helaas zien we al snel dat Jerobeam zo zijn eigen regels opstelt. Maar ondertussen is de zoon van Salomo, Rehabeam koning geworden. De verschillende stammen vragen naar de manier waarop Rehabeam koning wil zijn en ze krijgen een vernederend antwoord. Dan besluiten 10 stammen zich af te keren van het rijk en zij roepen Jerobeam tot koning uit. In 1 Kon. 12 en 2 Kron. 11 verstevigen beide rijken hun positie en stelt Jerobeam een eigen manier van God dienen in, de *kalverendienst* in *Dan* en *Bethel*. Hij gaat zelfs zover dat hij de taken van een priester doet. Er verschijnt dan een profeet die profeteert: Altaar, de HERE zegt dat een kind met de naam Josia als nakomeling van David zal worden geboren en dat hij op u de priesters uit de tempels op de heuvels, die hier komen om reukwerk te offeren, zal verbranden. En deze profetie gaat in 2 Kron. 23:15-20 daadwerkelijk in vervulling. Hoe reageren de inwoners van het 10-stammenrijk op deze maatregelen? Er zijn mensen die het er absoluut niet mee eens zijn. Veel priesters bijvoorbeeld.

Zij trekken uit Israël weg en gaan in Juda wonen. En ook andere mensen uit het rijk die de HERE willen dienen, trekken weg naar Juda. (2 Kron. 11:13-17)

Vervolgens komt in Israël de ene koning na de andere aan de macht. In het 10-stammenrijk gaat het koningschap niet altijd over van vader op zoon. Zo was *Nadab* de zoon van *Jerobeam* maar werd hij door *Baesa*, een hoge militair, vermoord en *Baesa* werd daarna koning over Israël. Met *Baesa's* koningschap gebeurt weer precies hetzelfde. Zijn zoon wordt door een legerofficier vermoord. (1 Kon. 16) Onder *Omri* krijgt het 10-stammenrijk een nieuwe hoofdstad, namelijk Samaria.

wetenwaardigheidje: De naam *Omri* word ook vermeld op de *Mesasteen*, een gedenksteen die *Mesa*, de koning van *Moab* heeft opgericht. Enkele fragmenten worden in het Louvre bewaard. *Mesa* vertelt op die steen dat *Omri*, de koning van Israël *Moab* heel wat jaren vernederd heeft. Maar uiteindelijk heeft *Moab* Israël zware slagen toegebracht.

Het boek 1 Koningen eindigt met het koningschap van *Achab* over Israël. Daarin kun je lezen hoe erg het op den duur gesteld is met de dienst aan de HERE God. *De profeet Elia* heeft een moeilijke taak van God gekregen. Toch mogen we tot onze verbazing zien, dat God toch steeds weer zijn volk opzoekt. *Achab* deed God heel veel verdriet en toch laat God hem elke keer weer de macht van HEM zien.

In Juda is ondertussen ook het een en ander gebeurd. God heeft *Sisak*, de koning van Egypte gestuurd om *Rehabeam* te straffen en enkele schatten worden uit de tempel van God meegenomen naar Egypte. De zoon van *Rehabeam*, *Abia* is daarna 3 jaar koning en voert oorlog tegen Israël. Daarna komt *Asa*, zoon van *Abia* op de troon. *Asa* treedt op als hervormer en vernietigt de offerhoogtes en verbiedt tempelprostitutie. God laat het volk weer zien hoe Hij gediend wil worden en God zegent de lange regeerperiode van *Asa*. Na hem wordt zijn zoon *Josafat* koning en dat is tegelijk met *Achab* (koning van Israël). Ongeveer 20 jaar regeren deze koningen tegelijkertijd. *Josafat* is een vrome koning en neemt de belangrijke maatregel om het volk de wet van God te leren kennen. Hij stuurt priesters en levieten het hele land rond om het volk te leren wat God al aan *Mozes* gezegd had. (1 Kon. 22:41-47 en 2 Kron.17-19)

2 Koningen

Dit boek begint met het oordeel over *Ahasia* koning van Israël. Daarna wordt *Joram*, de broer van *Ahasia* koning over Israël.

Ook in Juda komt een koning *Joram*, zoon van *Josafat*.

Ondertussen wordt *Elia* door God opgenomen en moet *Elisa* zijn profetische taken voortzetten. (2 Kon. 2-8)

Israël krijgt *Jehu* als koning, door *Elisa* aangewezen. *Jehu* krijgt van God de taak om het oordeel over de familie van *Achab* uit te voeren en ook *Izebel*, de weduwe van *Achab* wordt gestraft. (2 Kon.9:30-36)

In Juda komt *Atalia*, dochter van *Izebel* en moeder van koning *Ahasia* aan de macht. Zij moordt zoveel mogelijk van haar familie uit, maar een koningsdochter *Joséba* (getrouwd met de priester *Jojada*) redt de één jaar oude *Joas* en verbergt hem 6 jaar in de tempel. (2 Kon. 11 en 12) Wanneer *Joas* 7 jaar is, wordt hij koning en door de priester *Jojada* geholpen, doet hij wat God goed vindt. Helaas verandert dat wanneer de priester sterft.

In Israël wordt *Joahas*, zoon van *Jehu*, koning en na hem ook een *Joas*. Ondertussen sterft *Elisa* en in zijn graf gebeurt een wonder. (2 Kon. 13:20 en 21)

Israël in ballingschap

In beide rijken wisselen de koningen elkaar af en soms richten ze zich weer tot God en soms dwalen ze ook weer helemaal van zijn goede regels af. God kijkt niet werkeloos toe, wanneer zulke dingen gebeuren. Telkens weer laat Hij de mensen waarschuwen. Totdat de maat vol is God doet uiteindelijk waar Hij voor gewaarschuwd heeft: Hij laat het 10-stammenrijk wegvoeren naar *het land Assyrië*. Daar moet het leven in ballingschap. (2 Kon. 17) Vroeger in de tijd van Mozes tijdens de tocht door de woestijn heeft God al voor deze straf gewaarschuwd. Hij heeft in Deuteronomium 28 al duidelijk gezegd: Als u mij dient, zal het u goed gaan. Maar als u niet naar mij luistert en u niet stooft aan de wet, zal Ik u straffen. Wanneer u zich niet bekeert, zal ik vijanden tegen u doen optrekken en u laten wegvoeren.

In het 2-stammenrijk komt koning *Hizkia*. Hij laat weer eens zien dat God nog steeds aan zijn belofte denkt. Door steeds raad te vragen bij Gods profeten (onder andere Jesaja) wordt Hizkia een machtige koning. Hij krijgt zelfs na een ziekte nog een aantal jaar de tijd om het werk van God te doen als koning. (2 Kon. 18-20)

Daarna komen er weer een aantal koningen die niet laten zien dat ze eigenlijk koning zijn van Gods volk. Vooral *Manasse* vergiet veel bloed.

Josia kan weer als een soort hervormer gezien worden want hij lijkt in zijn doen en laten op koning David. Hij vindt de *oude wetboeken* in de tempel die hij aan het restaureren was. Hij ziet de noodzaak ervan in om het volk weer in die wet te onderwijzen.

De zonen van Josia komen daarna aan de macht. Maar moeten zich al gauw schikken naar Egypte. Ondertussen verandert er heel wat in de grote wereldrijken. Het Assyrische rijk gaat te gronde en Babel komt daarvoor in de plaats. Ook Egypte is weer tot bloei gekomen onder koning Neco en de zoon ervan.

Juda in ballingschap

Babel ziet kans om Jeruzalem te belegeren en *Jojakim* en *Jojachin* te verslaan. *Nebukadnessar* brengt een groot deel van het volk naar Babel en daarbij rooft hij de tempel en het paleis van de koning leeg. Alleen de allerarmste mensen blijven in Juda achter en *Sedekia* wordt door Nebukadnessar aangewezen als koning. (2 Kon. 24) Sedekia blijkt niet veel te hebben geleerd van wat er is gebeurd. Na acht jaar komt ook hij in opstand tegen Babel. Nebukadnessar grijpt hardhandig in. *Jeruzalem en de tempel worden nu compleet verwoest*. De mensen die nog niet waren weggevoerd, worden nu ook naar Babel gebracht. Sedekia wordt zwaar gestraft. Zijn zonen worden voor zijn ogen vermoord.

Het lijkt erop dat dit het einde zal worden voor Gods volk. De inwoners van Israël en Juda zijn weggevoerd uit hun land. Je zou verwachten dat het volk van God nu langzamerhand zal opgaan in andere volken. Maar God heeft het zijn volk al eeuwen voor de ballingschap laten weten: er is een toekomst voor Israël. De wegvoering zal niet het einde betekenen.

1 en 2 Kronieken

Deze boeken bevatten dezelfde historie als 1 en 2 Koningen.

1 Kronieken begint met de geslachtsregisters van koning David en de lijn van Levi. Daarna volgt een beschrijving van Sauls dood en het bewind van koning David. De nadruk ligt vooral op de geestelijke toestand van het volk

2 Kronieken beschrijft ook een gedeelte van de historie van Juda. De bouw van de tempel wordt beschreven en Salomo's andere bouw- en handelsactiviteiten. Na Salomo's regering komen er verschillende nakomelingen van David en daarbij wordt weer gekeken naar de geestelijke toestand van het volk. Koning Hizkia krijgt extra aandacht vanwege de sterke geestelijke ervaring. Daarna komt de beschrijving van de verwoesting van Jeruzalem. En tenslotte eindigt het boek met de mededeling dat de Perzische koning de verbannen Israëlieten weer laat terugkeren naar hun eigen land.

Profeten

Enkele profeten treden op voordat het volk in ballingschap gaat om ze weer terug te brengen tot een goede manier om in God te geloven.

Voor het volk van het 10-stammenrijk Israël

Amos wordt door God vanuit Juda naar Israël gestuurd. Hij protesteert vooral tegen de schijnheiligheid van de mensen in Israël. Zijn doen zich vroom voor, maar ondertussen worden de armen onderdrukt en is de rechtspraak één corrupte bende. Amos wijst het volk erop dat God deze levenswijze niet accepteert. Maar het volk luister niet. Amos krijgt te horen dat hij moet maken dat hij wegkomt. Toch maakt deze moedig schapenfokker uit Juda eerst zijn boodschap af. God stuurt hem immers. Hij mag gelukkig naast straf ook redding aankondigen: Ik zal een omkeer brengen in het lot van mijn volk Israël; verwoeste steden zullen zij boomgaarden zullen zij aanleggen en de vrucht ervan eten. (Amos 9:14)

De profeet *Hosea* geeft niet alleen mondeling de boodschap van God door. Zijn eigen huwelijksleven moet ook uitbeelden hoe het met de verhouding tussen God en het volk gesteld is. Want het volk Israël heeft het verbond met God verbroken en is afgoden gaan dienen. Ook Hosea's vrouw verlaat hem en wordt prostituee. De manier waarop het volk met God omgaat, is te vergelijken met de wijze waarop Hosea's vrouw met haar man omgaat; Israël pleegt in feite overspel. Wanneer Hosea's vrouw uit armoede als slavin verkocht zal worden, koopt Hosea haar en brengt haar terug naar zijn huis. Deze daad van liefde zegt ook hoe God is: God blijft wél trouw en Hij is altijd bereid weer voor het volk te zorgen.

In het boek *Jona* staat een profetie en gebeurtenis over de stad Ninevé. Dit heeft dus niet zo veel te maken met het volk van God. Toch kunnen we hem plaatsen in de tijd van Jerobeam 2. In 2 Kon. 14:25 voorspelt de profeet Jona Jerobeam het slagen van de verovering van gebieden. In het verhaal over Ninevé zien we de houding van Jona. Jona is teleurgesteld over de goedheid van God ten opzichte van Ninevé. Zo was de houding van veel inwoners van Israël. Ze hadden het idee dat God hen wel zal helpen omdat ze Gods volk zijn, maar andere volken moesten maar gestraft worden door God.

Voor het 2-stammenrijk Juda

Joël heeft het over een sprinkhanenplaag en zo wordt het naderend onheil over Juda en de stad Jeruzalem onder de aandacht gebracht. Ook Joël kondigt daarna het herstel aan. Er komt een mooie heilsprofetie in voor: de komst van de Heilige Geest wordt voorspeld. (Joël 2:28-31 en vervuld in Handelingen 2:16-21)

Jesaja laat met zijn met zijn boodschap horen hoe God over het volk van Juda denkt. Hij doet dat vaak in beeldende taal. Jesaja is vooral bekend omdat zijn heilsprofetieën vaak in het Nieuwe

Testament worden aangehaald. Jezus verwijst ook naar Jesaja om te laten zien dat Hij de beloofde Redder is. Hoewel Jesaja zelf niet begrepen zal hebben over wie hij sprak, is voor ons de levensloop van de Verlosser heel goed te volgen. Zo wijst Jesaja vooruit naar Jezus' geboorte (Jes. 7:14), naar zijn werk (Jes. 35), zij lijden (Jes. 50:6, 53:7), zijn dood (Jes. 53:5), zijn begrafenis (Jes. 53:9) en zijn opstanding (Jes. 53:10).

De profeet *Micha* is een tijdgenoot van Jesaja. Micha kondigt aan dat Samaria en Jeruzalem, de hoofdsteden van Israël en Juda, zullen worden belegerd en ingenomen. God kan het onrecht dat er gepleegd wordt, niet langer aanzien.

Sefanja is profeet in Juda terwijl Israël al is weggevoerd naar Assyrië. De Judeeërs denken dat God niet op hun zondige leven reageert. Ze hopen dat God hun vijanden zal straffen, maar hen zelf zal ontzien. Sefanja komt vertellen dat het zo niet zal gaan. Juda zal juist het eerst gestraft worden als het zich niet bekeert; en dan pas zijn de vijanden aan de beurt.

Habakuk is een profeet die vlak voor de ondergang van Juda profeteert. Habakuk vraagt aan God waarom Hij toestaat dat er zoveel onrecht en ellende in Juda te vinden is. En hoe kan God een nog slechter volk gebruiken om Juda te straffen? God antwoordt Habakuk dat de gelovige in vertrouwen op God moet leven. Hij zal alles op zijn tijd en wijze rechtzetten. God heeft de macht over alle volken en Hij weet wat goed is. (Gewoon simpelweg je lot in God's handen leggen, maar dat is voor ons allemaal erg moeilijk want we willen zo graag het effect zelf zien.) God zal de Babyloniërs, die alleen op zichzelf vertrouwen, heus ook wel straffen.

Jeremia laat ons duidelijk zien dat profeteren voor God erg moeilijk werk kan zijn. Jeremia vertelt dat de Judeeërs een steeds grotere hekel aan hem als profeet krijgen. In plaats van Gods woorden ter harte te nemen, haten ze de bringer van Gods boodschap. Zo lezen we dat Jeremia mishandeld wordt, dat er een moordaanslag op hem is voorbereid en dat hij lange tijd gevangen zit. Jeremia wordt er soms moedeloos van. Jeremia maakt zelf nog mee dat uitkomt waar hij voor gewaarschuwd heeft: Jeruzalem wordt ingenomen door de koning van Babel.

Profeten tijdens de ballingschap

De waarschuwingen van de profeten hebben het volk van Juda niet tot inkeer gebracht. Het Babylonische leger valt Juda binnen en verwoest Jeruzalem. Edom, het naburige land van Juda, profiteert van deze aanval. Ze mengen zich onder de vijand en plunderen de stad.

Obadja spreekt in zijn boek een vreselijk oordeel uit over het land Edom en zijn bewoners.

Ezechiël is een profeet die ook in ballingschap is weggevoerd. Hij mag van God onder de ballingen profeteren. Hij spreekt de Judeeërs moed in en hoop. Hij waarschuwt de mensen: God brengt jullie niet terug omdat jullie zo goed zijn. Hij zal jullie terugbrengen om de andere volken te laten zien hoe machtig en heilig Hij is. Toen jullie in ballingschap gingen, hebben jullie Gods naam in opspraak gebracht. De volken waar jullie kwamen, spotten: 'Dat is nu het volk van God, maar toch moesten ze uit zijn land vandaan! Kennelijk is die God heel wat minder machtig dan de goden van Babel!' Het heeft God diep gegriefd dat zijn naam zo door het slijk werd gehaald. Wanneer God jullie terugbrengt, doet Hij dat niet vanwege jullie, maar vanwege zijn naam. (Ezechiël 36:19-27)

Ezechiël voorzegt ook dat God meer zal doen dan zijn volk terugbrengen. Hij zal nieuwe mensen van hen maken. Hij zal hun een nieuw hart geven. In plaats van een hart van steen zullen ze een

warm kloppend hart krijgen. Ze zullen een andere instelling krijgen tegenover God en tegenover elkaar.

Daniël is als jongen naar Babel meegenomen. Hij krijgt samen met drie van zijn vrienden een belangrijke positie aan het hof van koning Nebukadnessar. Deze koning heeft zich omringd met waarzeggers en andere raadslieden. Ook Daniël wordt opgeleid tot zo'n raadsman. Op een gegeven moment krijgt Daniël de gelegenheid om de koning te vertellen dat er een God is die dromen e.d. kan geven en ze ook van betekenis kan voorzien. Koning Nebukadnessar is diep onder de indruk. Van Daniël- maar vooral van de God van Daniël. Hij begrijpt dat Daniël's God de God is die over alles en iedereen regeert (Daniël 2, 3 en 4)

Verder staan in het boek Daniël nog allerlei profetieën die Daniël kreeg en moest opschrijven. In sommige stukken zie je een relatie met het boek Openbaring.

Helgamarie van der Welle